САМИМИЙ МИННАТДОРЛИК

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Президент жаноби олийлари,

Самимий қабул қилганингиз, иккала давлатимиз учун муҳим ва мазмунли суҳбатингиз учун Сизга чин дилдан миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсиз, шу суҳбат чоғида мамлакатингиз ва унинг олдида турган муаммолар тўғрисида кўп янгиликларни билиб олдим. «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобингизга эсдалик сифатида дастхат ёзиб берганингиз учун яна бир бор миннатдорлик билдиришга рухсат этгайсиз. Бу китобни мен ғоят жиддий таҳлилий асар, деб ҳисоблайман, чунки у фақат ўзбек халқи ҳаётида катта аҳамиятга эга бўлиб қолмай, шу билан бирга мамлакатингиз дўстлари учун ҳам муҳимдир. Фақат Ўзбекистонда кечаётган жараёнларни яхши англашга имкон берибгина қолмай, бутун минтақанинг яхлит манзарасини унинг барча муаммолари билан биргаликда акс эттиради.

Ғоят меҳмондўст мамлакатингизга ташрифимдан ўта мамнунлигимни айтишга рухсат бергайсиз. Пухта ўйлаб тузилган дастур туфайли бизга Ўзбекистон Республикасининг кўпгина юкори лавозимли шахслари билан ҳам учрашишга, шунингдек, Тошкент ва Самарқанднинг тарихий ёдгорликларини ҳамда Темурийлар тарихи давлат музейини бориб кўриш туфайли делегациямизнинг тарих ва маданият соҳасидаги билимларини бойитишга имконият яратилди.

Ўзбек халқининг тарихий ва адабий меросига тан бериб, ўзбек адабий тилининг асосчиси, ажойиб мутафаккир, шоир ва давлат арбоби Алишер Навоий ҳайкали пойига зўр мамнуният билан гул қўйдим.

Мамлакатларимиз парламентлари, умуман давлатларимиз ўртасидаги турли соҳадаги алоқалар бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланаверади, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз. Келажакда ҳам Ўзбекистон Латвия учун Марказий Осиёдаги энг муҳим ҳамкор бўлиб қолишига ишончим комил.

Ҳурмат билан,
Алфредс ЧЕПАНИС,
Латвия Республикаси Саэйми раиси.

ТУРКИЙ РАМЗ

ТОШКЕНТ. Ҳаётнинг мўъжизавий неъматларидан ҳеч ким бебаҳра эмас. Ачабод маҳалласида истиқомат қилувчи Ширинов-лар оиласи яқинда шундай бебаҳо неъматдан баҳраманд бўлишди. Улар ҳонадонида уч эгиз фарзанд дунёга келди. Авиация заводида хизмат қилувчи бахтиёр ота ўз аъзоматларига эзгу ниятлар билан Ислом, Нурсултон, Асқаржон дея исм қўйди. Қачонлардир маҳрур жаранглаган Туркистонни ёдга солувчи бу номларнинг ўзбек оиласида намоён бўлиши ҳам бу заминнинг эртанги қудратидан дарак беради.

Малохат МИНГБОЕВА.

ФОЙДАЛИ ТАКЛИФЛАР

ФАРҒОНА. Қўқондаги 10-автобус саройи очиқ хиссадорлик жамиятида ихтирочилик ҳаракати яхши йўлга қўйилган. Хусусан, ишчи А. Абдувохидов, ҳайдовчи К. Мазоитов ва катта уста А. Илишовларнинг "Мерседес-Бенц" ва "Дельда" русумли чет эл автобусларининг бошқарув ва электр қисмларига ўзгартишлар киритиш ҳақидаги таклифлари ўз самарасини берди. Таклифлар жамият ҳисобига 19 минг 700 сўм фойда келтирди.

Алишер ИБОДИНОВ.

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси газетаси

1997 йил 20 декабрь, шанба № 149 (22.232).

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1998 йил — Оила йили

Суратда: тошкентлик опа-сингиллар 83 ёшли Мунаввар буви билан 94 ёшли Манзура буви.
Владимир ПАНОВ олган сурат.

ВАТАН ХАРИТАСИ

Хадра — Тошкентнинг энг гавжум майдонларидан бири. Бу ерда транспорт қатновини тартибга солиш, аҳолига қулайлик яратиш мақсадида ерости йўллари қурилди.

18 декабрь куни давлатимиз раҳбари ана шу майдонни кўздан кечирди. Бу ишга мутасадди бўлган раҳбарлар, қурувчилар, йўлсозлар билан суҳбатлашди. Шу куни юртбошимиз замонавий технология ва миллий меъморчилик анъаналари асосида бунёд этилган республика Олий Мажлисининг янги биносини ҳам бориб кўрди. Деворларни қадимий миниатюра услубида безаш, фавваларга рангли чироқлар ўрнатиш, атрофни кўкламзорлаштириш, уни Миллий боғ билан ягона мажмуага айлантириш ҳақида зарур маслаҳатлар берди.

* * *

Республика ташқи иқтисодий фаолият Миллий банкида Европа Тикланиш ва тараққиёт банки (ЕТТБ) билан Тошкент аэропорти ўртасида Тошкент аэропортини таъмирлаш учун 48 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит ажратиш тўғрисида битим имзоланди. Шунингдек, Молия вазирлигида Тошкент аэропортини замонавийлаштириш учун кредит ажратиш тўғрисидаги битимни Ўзбекистон ҳукумати томонидан кафолатлаш бўйича ҳам ҳужжат имзоланди.

* * *

Пойтахтнинг Ҳамза номидаги ўзбек Давлат академик театрида ўзбек мусиқа санъатининг атоқли намояндаларидан бири, Ўзбекистон халқ артисти, академик Юнус Ражабий таваллудининг 100 йиллигига бағишланган хотира кечаси бўлиб ўтди.

* * *

Нуротадаги «Нуржаҳон» фольклор-этнографик бадиий жамоаси келгуси йил май ойида Германияда ўтказиладиган жаҳон халқлари фольклор-этнографик фестивалида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

* * *

Эртага Гулистон шаҳрида бокс бўйича навбатдаги мамлакат чемпионати ўтказилади. Унда жаҳон чемпиони Руслан Чагаев ҳам яна бир марта ўзини синаб кўради.

* * *

Республика Халқ таълими вазирлиги ташаббуси билан республика умумтаълим мактабларининг 9-, 11-синф ўқувчилари ва ҳунар билим юртларининг талабалари ўртасида «Ватан саждагоҳ каби муқаддасдир» мавзуидаги анъанавий ижодий иншолар танловининг I, II, III босқичи туман ва вилоятларда ўтказилди. Энди бу танловнинг сўнгги босқичи келгуси йил 9 январь куни пойтахтимизнинг Нафис санъат музейида бўлиб ўтади.

БУ ДУНЁНИНГ ИШЛАРИ

18 декабрь куни Жанубий Кореяда бўлиб ўтган Президент сайловларида Ким Тэ Чжун ғолиб чиқди. Сайловчиларнинг 40,3 фоизи уни ёқлаб овоз берди. Япония давлат раҳбарлари Ким Тэ Чжунни сайловда ғолиб чиққани билан табриклади. Бироқ Жанубий Кореяда янги президент сайланиши Японияда акциялар нархининг тушиб кетишига сабаб бўлди. Жанубий Кореянинг янги президенти қилиб сайланган Ким Тэ Чжун мамлакатдаги молиявий-иқтисодий инқирозни бартараф этишга ваъда берди. Бироқ мамлакат инқирозли вазиятдан ҳали-вери чиқишига ҳеч кимнинг кўзи етмайди.

* * *

Қирғизистон ҳукумати алкоголли ичимликлар, тамаки ва қирғизларнинг миллий анъаналарига салбий таъсир кўрсатувчи турли рекламаларни намойиш этишни ман этди.

* * *

Белоруссия миллий кенгашининг юқори палатасида мамлакатнинг 1998 йилга мўлжалланган бюджети масалалари муҳокама қилинди.

* * *

Кореяда кам сонли туб аҳоли муаммоларига бағишланган халқаро семинар бўлиб ўтди.

* * *

Белоруссия Президенти Александр Лукашенко жума куни Борис Березовский билан учрашди.

* * *

АҚШнинг Техас штатидаги Плейно шаҳрида қуролланган жиноятчи болалар боғчасини эгаллаб олди. Мана икки кундан бери қарама-қаршилиқ давом этмоқда. Ушбу вазиятда гаровга олинганларни қутқариш борасида ҳеч қандай силжишларга эришилгани йўқ.

* * *

Халқаро экспертлар делегацияси Грозний шаҳрига учиб кетди. Улар бу ерда «Гаага ташаббуси» дастури доирасидаги конференциянинг дастлабки мажлисида иштирок этишади.

* * *

Сербияда якшанба кунига мўлжалланган Президент сайловларининг иккинчи тури олдидан ташвиқот ва тарғибот ишларини олиб бориш ман этилди.

* * *

ГФР мудофаа вазири Германия ҳарбий хизматчиларининг Босниядаги тинчликни сақловчи ҳаракатларини давом эттириши зарурлигига эътиборни қаратди.

* * *

Германияда «Швартау экстра» деб номланган номаълум фирибгар томонидан заҳарланган мармалад бонкаси топилди. Полиция мамлакатнинг шимолий қисмидаги аҳолини эҳтиёткорликка чақиради.

* * *

Оқ уй БМТ Хавфсизлик кенгашини Ироққа нисбатан қўлланилаётган тақиқловчи чораларни Бағдод БМТ назоратчилари билан тўла ҳамкорликни бошлаб юбормагунча давом эттиришга чақирди.

ЮЗ ЭЛЛИКТА ОБУНА

АНДИЖОН. ЎзХДП вилоят кенгаши 150 нафар партия фаоллари ва фахрийларига «Миллий банк», «Тадбиркор банк», «Пахтабанк» вилоят бўлимлари, такси машиналари саройи ҳамда «Андижонбанк» ҳиссадорлик жамияти сингари ҳомий ташкилотлар кўмагида «Ўзбекистон овози», «Голос Узбекистана» газеталари, «Мулоқот» журналига обуна бўлишларини таъминлади.

Аҳмадилло СОЛИЕВ.

НЕГА СУДГА ЭМАС, ҲОКИМЛИККА МУРОЖААТ ҚИЛАДИЛАР?

Ҳақ-ҳуқуқингизни биласизми?

Кўпгина ҳуқуқбузарликлар, жиноятлар қонунларимизни тўғри тушунмаслик оқибатида содир бўлади. Ёшлар, оддий фуқаролар қонунларни яхши билмасликлари мумкин. Лекин айрим мансабдор шахслар ҳам қонунни тушунмасликлари оқибатида фуқароларнинг ҳуқуқларини поймол қилиш ҳоллари ҳам бўлиб туради. Улар меҳнат қонунларини билмаганлари ҳолда ходимларнинг ҳақ-ҳуқуқларини поймол қилиб, уларни қонунсиз ишдан бўшатиб юборадилар. Ҳолбуки, ходимни ишда йўл қўйган камчиликлари учун ишдан бўшатмасдан бошқа таъсир чоралари ҳам қўллаш мумкин. Ёмон кўриб қолган ходимни қонунсиз қувғин қилишгача борган мансабдор шахсни қандай тушуниш лозим?! Бу қонунни кўр-кўрона бузиш ёки менсимасликдир. Ўз ўрнида фуқаролар ҳам қонунларни яхши тушунмасликлари оқибатида ҳуқуқларини ҳимоя қила олмайдилар. Баъзи мансабдор шахслар эса ўз устиларида ишлашни хоҳлашмайди ёки қизиқишмайди. Масалан, Шаҳрисабз тумани А. Хушвақтов номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси фуқаро Х. Жумановни ноқонуний равишда ишдан бўшатади. Бу ҳолни ўрганиб чиққан туман суди Х. Жумановни ишга тиклаш ҳақида ҳал қилув қарорини чиқариб беради. Фуқаронинг қўлида уни ишга тиклаш тўғрисидаги қарори бўлиб ундан норози томон 10 кун ичида Шаҳрисабз туман суди орқали вилоят судига шикоят қилиши ёки равишда кўрсатилган. Қарангки, буни тушунмаган раис суд қарори устидан вилоят ҳокимлигига шикоят қилибди. Ана сизга раиснинг савияси. Раҳбар шундай бўлгач, оддий фуқародан нимани кутиш мумкин?

Қашқадарё вилоят суди фуқароларнинг ҳуқуқий савиясини ошириш ва ҳуқуқий билимларга эга бўлиши учун бир қатор ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, вилоятда чиқаётган 30 га яқин газеталарда, маҳаллий телевиденияларда «Ҳуқуқингизни биласизми?», «Ҳуқуқ билимлари оммага», «Савол беринг, жавоб берамиз» каби мавзуларда чиқишлар қиляпмиз. Бу келажакда ўз мевасини беришига иқрорман.

Фуқароларни, ишчи-хизматчиларнинг ҳуқуқий савиясини ошириш борасида таклифларимиз бор. Жумладан, қонунларни тезкор тарзда фуқароларга етказишда биргина оммавий ахборот воситалари орқали ва ҳуқуқшунослар орқали амалга ошириш қийин. Маълумки, бозор иқтисодиётига ўтиш, иш ўринлари қисқартирилишини амалга оширишда биринчи навбатда кўпгина ташкилот, корхона, муассасаларда, ҳўжаликларда ҳуқуқшунос маслаҳатчилар штати қисқартирилди.

Бизнинг таклифимиз, барча корхона, ташкилот, муассаса, ҳўжаликларда ҳуқуқшунос-маслаҳатчилар штатини ташкил қилиш ёки қайта тиклаш лозим. Бу штатларда аввало билимдон мутахассис-ҳуқуқшунослар ишлаши, имкони борича конкурс асосида ишга қабул қилишни ташкил этиш лозим. Бу лавозимларни бажарувчилар маоши бош мутахассисларга тенглаштирилса ўз самарасини беришига ишончимиз комил. Чунки, малакали ҳуқуқшунослар ишласа ташкилотга ҳам, халққа ҳам, давлатга ҳам фойдали бўларди.

Иккинчи таклиф шундан иборатки, кўпгина оилавий жанжалларда ҳам фуқаролар узларининг ҳуқуқ ва бурчларини тўғри билмасликлари оқибатида сарсон ва саргардонликларга дуч келишмоқда. Шундан келиб чиққан ҳолда маҳалла ва оқсоқоллар кенгашлари тузилганда ҳам нафақадаги ҳуқуқшунослар кенгаш таркибларига киритилса ва оилавий жанжалларни кўриб чиқишда улар маслаҳатларидан фойдаланилса яхши бўларди.

Бундан ташқари никоҳни бекор қилиш ишларида ҳам фуқаролар ўртасида тушунмовчиликлардан ташқари турли норозиликлар бўлмоқда. Масалан, эр-хотин жанжаллашиб судга боргач, судлар томонидан уларга ярашиб кетишлари учун муҳлат беришади. Лекин, айрим ҳолларда эр ёки хотин никоҳлари бекор қилинмасдан бошқа оила қуриб кетишади. Ўз навбатида бу ҳолат оиланинг иккинчи томонида норозилик туғдириши табиий. Лекин амалдаги қонунларимизда никоҳ бекор қилинмасдан бошқа оила қурганлик учун жавобгарлик йўқ. Шунинг учун қонунларимизга ҳурмат ва бўйсуниш тартибида никоҳлар қонуний бекор қилинмасдан туриб бошқа оила қурган шахсларга нисбатан тегишли жавобгарлик белгиланиши шарт, деб биламиз.

Қурбон НУРМАТОВ,
Қашқадарё вилоят судининг раиси.

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Нашр индекси: Якка тартибдаги обуначилар учун – 220
Ташкилотлар учун – 221

ФМТ-1

"Ўзбекистон почтаси" Давлат-Акционерлик компанияси

АБОНЕНТЛИК Газета [ ] Нашр индекси

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Обуна сони

1998 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта индекси) (манзилгоҳ)

Кимга (Фамилияси, исми ва отасининг исми)

ФМТ-1

Нашрга етказиш варақаси

п.в Жойи

Нашр индекси

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Обунани янги манзилга юбориш	Баҳоси	сўм	обуна сони
	Баҳоси	сўм	

1998 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга (почта индекси) (манзилгоҳ)

Кимга

СИФАТЛИ ВА ТЎЙИМЛИ

ҚАРШИ. Ёғ-экстракция ҳиссадорлик жамиятида турли янгиликларга асос солинмоқда. Хусусан, бу ерда маъданли сув ишлаб чиқариш кичик корхонаси ишга туширилган эди. Яқинда эса Ўзбекистон Фанлар академияси Биоорганика институти раҳбарлиги, Тошкент Химтехнология институти билан ҳамкорликда чорва моллари ва паррандачилик учун озуқа — пахта широти ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди. Корхона раҳбари Р. Ўроқовнинг таъкидлашича, янги озуқа сифатли ва тўйимли, айни пайтда безарардир.

Илҳом КАРОМОВ.

Андижон ип-газлама ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамияти тўқувчиси Дилфуза Абдуллаева.

Хурсандбек АРАББОЕВ олган сурат.

ТАБИАТ – ИНСОНИЯТ БЕШИГИ

Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг раиси Асқад Шарипович ҲАБИБУЛЛАЕВ билан суҳбат.

— Асқад Шарипович, Олий Мажлиснинг X сессиясида «Ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги ҳамда «Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонунлар лойиҳаси кўриб чиқилади. Бу ҳақда нималар дея оласиз?

— Мустақил Ўзбекистонимизнинг табиатини асраб-авайлаш, унинг бойликларидан унумли фойдаланиш бизнинг биринчи галдаги бурчимиздир. Шу сабабли ҳам миллий дастур тайёрланяпти, кейинги йилларда бу борада бир қатор муҳим қонунлар қабул қилинди. Яна янги қонун лойиҳалари устида иш олиб боряпмиз: табиат бойликлари, табиатдан пулли фойдаланиш асослари, иккиламчи ресурслар ва чиқиндилар, экологик экспертиза ҳақидаги қонун лойиҳалари ишланмоқда. Ўнинчи сессия кун тартибига қўйилган юқоридаги масалалар бугуннинг долзарб гапидир. Аввало шуни айтиш керакки, бу икки қонун лойиҳаси ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини давлат томонидан муҳофаза этишга қаратилган.

Мамлакатимизда бу борада давлат қўриқхоналари ташкил этилган. Ёввойи ҳайвонлар, балиқлар ва ёввойи ўсимликлардан фойдаланиш учун рухсат берилган меъёрлар ўрнатилган. Табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси нодир ҳайвонлар ва қушлар — жайронлар, бургутлар сонини сақлаб қолиш ва кўпайтириш бўйича бир қатор тадбирларни амалга оширди. Жаҳонда биринчи марта ана шундай 11 та қуш эркинликка чиқариб юборилди. Мамлакатимизда шунингдек йўқолиб кетаётган ҳайвон турларининг рўйхати босиб чиқарилди.

— Она-табиатимизни асрашда ҳуқуқий асосга таянмас эканмиз, ҳеч қачон ўйлаган мақсадимизга ета олмаймиз. Бу борада мамлакатимизда катта ишлар қилиняпти. Етарлича ҳуқуқий асос яратилган, дейиш мумкинми?

— Қаранг, кейинги вақтларда табиатни асраб-авайлаш тўғрисида қатор қонунлар қабул қилинди, табиатни асраб-авайлаш, ер тўғрисида, ер ости бойликлари, сув ва ундан фойдаланиш ва бошқа қонунларимиз ишламоқда. Республикаларо миқёсда ҳам бир қатор ишлар қилинди. Масалан, Бельгиядаги марказ билан ҳамкорликда Мойлисой (Қирғизистон)даги радиоактив чиқиндилар бизга зарар қилмаслиги учун, Фарғона водийсидаги дарё сувлари ва оқоваларининг аҳволини тадқиқ этиш, Тожикистондаги алюмин заводи билан Сурхондарё вилоятининг Сариосиё ва Узун туманларида ҳаво мусаффолигини таъминлаш бўйича ишлар олиб борилди. Япония ташкилоти билан ҳамкорликда Орол бўйидаги олтита шаҳарнинг сув таъминоти тизимларини тадқиқ этдик. Уни яхшилаш режалари тузилди. Яқин келгусида натижалари кўриниб қолади.

— Табиат инсоният бешиги, дейдилар. Уни қанчалик авайлаб-асрасак ўзимизга яхши. Атроф-муҳитни покиза сақлаш нафақат давлат ва жамоат ташкилотлари, барчамизнинг ҳар биримизнинг ишимиз бўлмоғи зарур. Бу ҳақда қандай фикрдасиз?

— Қўмитамиз ташаббуси билан Қувасой цемент заводи ва Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида ҳавога заҳарли моддалар чиқаришнинг олдини олиш мосламалари иши тартибга солинди. Агар шу икки заводда бу борада олинган самарани чўтга солсак 1 миллион АҚШ долларини ташкил этади. Ҳақиқатдан саволингизда жон бор. Аҳоли айрим гуруҳларини табиатни муҳофаза қилиш ишларига жалб этиш шу куннинг энг муҳим вазифаларидан бири, десак янглишмаймиз. Бу борада биргина Навоий вилоятида қилинаётган ишларни айтиб ўтиш кифоя, деб ўйлайман. Бу ерда дарё ва анҳорлар ёқасидаги ерларни асраб-авайлаш ишига у ерларга яқин жойлашган қишлоқлар аҳолисини жалб этишга муваффақ бўлишди. Қўмитамиз табиат муҳофазасида аҳоли иштироки муҳимлигини ҳисобга олиб, бу борада жаҳон конвенцияси жабҳасида ҳам фаол қатнашаяпти. У атроф-муҳит муҳофазасини амалга оширишда жамоатчилик ҳуқуқларини кенгайтиришни кўзда тутади.

Аммо очиғини айтиш керакки, жамоатчиликнинг экологик ҳаракати мамлакатимизда энди-энди куч тўпламоқда. Ҳозирги кунда 40 га яқин ташкилот бу ҳаракатга қўшилган. Уларнинг кучларини мувофиқлаштириш мақсадида ана шу ташкилотлар вакиллари билан биринчи учрашувни ўтказдик. Бу ҳамкорлик янада кенгаяди, деган умиддамиз.

Сессия олдидан

— Юртбошимиз аҳолининг ҳуқуқий онгини ошириш масаласини кескин қилиб қўйган эдилар. Худди шу муаммо сизларга ҳам тааллуқли эмасми?

— Атроф-муҳитни муҳофаза қилишда аҳоли кенг қатламлари иштирокини таъминлашнинг ўзи бўлмайди. Бунда биринчи галда уларнинг ҳуқуқлари нимадан иборатлигини жойларда кенг тушунтирмоғимиз зарур. Ана шу мақсадда мутахассисларимиз билан семинарлар, конференциялар, турли учрашувлар ўтказиш, телевидение ва радиода чиқиш, вақтли матбуот нашрларидан унумли фойдаланиш, «Ўзбекистон экологик хабарномаси» журналини нашр этишга аҳд қилинган. Шунингдек, қўмитамиз ўзимиз учун ихтисослашган кадрлар тайёрлашдан манфаатдордир. Фақатгина шу йилнинг ўзида экологик лицейлар кўмагида 26 эколог-мутахассис тайёрланмоқда.

— Албатта, табиатимизни асрашда қонунлар ва режалар муҳим. Шу билан бирга, уларнинг ижросини таъминлаш муваффақиятлар омили ҳисобланади. Ҳаммамиз биргаликда жон куйдиргандагина кўзлаган мақсадга эришамиз. Бу йўлда сизларга омад тилаймиз!

Суҳбатдош:
Ҳамид ИКРОМОВ,
«Ўзбекистон овози»нинг махсус мухбири.

Хатлар, хатлар, хатлар

ЧИРОҚЧИДА ЧИРОҚ МУАММОСИ

Ҳурматли муҳарририят!

Гарчанд, Чироқчидаги чироқ муаммоси ҳақида илгари ҳам кўп ёзилган бўлса-да, яна шу масалада мурожаат этяпмиз. «Қалқама» жамоа хўжалигида газ, деган нарсалар аҳолининг фақат тушигагина киради. Асосийси бу эмас. Чунки, туман марказига яқин қишлоқлар ҳам газлашмаган.

Қишлоғимизга 1970 йили электр сим ёғочлари ўрнатилиб, электр чироғи хонадонларни ёритган эди. Мана шунга ҳам 28 йил бўляпти. Ҳозирда сим ёғочлар чириб қулаб тушмоқда. Бу ҳақда тегишли ташкилотлар раҳбарларига айтган гапларимиз ҳавога учяпти. Шунинг учун имконияти бор одамлар сим ёғочларни ўзлари қўйиб олишмоқда. Бошқалар эса... Бу ҳам майли, икки йилдан буён электр тармоғи эгалари кеча-кундуз демай электр чироғини ўчириб ташлашади. Ёнган пайтида ҳам бир ёки бир ярим соат ёниб туради, холос.

Шу йилнинг ноябрь ойидан бошлаб, уларнинг бундай «хурмача» қилиқлари авжига чиқди. Бунинг сабабини сўраганимизда «аҳоли электр пулларини тўламаяпти», — дейишади. Баъзи хонадон эгалари тўламаётган бўлса, электр пулини вақтида тўлаётган хонадон эгаларининг айби нимада?!

Бизнинг Лангар қишлоғимизда ҳам икки қаватли замонавий мактаб бор. Мактабнинг буғ печкаси ҳам электр нури билан ишлайди. Аммо бир неча кундан бери юқоридаги сабабга кўра синфхоналарда болалар қалтираб ўтиришади.

Мамлакатимиз раҳбари ҳар бир маърузасида қишлоқ аҳолисининг шароитини яхшилаш ҳақида куйинади. Айрим ташкилот раҳбарлари, жумладан, Шаҳрисабз электр тармоқлари бошлиғи Азамат Болтаев бундан бехабарга ўхшайди. Зора, Чироқчи туман ҳокимлигидагилар бу ҳақда унга эслатиб қўйишса.

Чироқчи туманидаги «Қалқама» ва «Оқчава» ширкат жамоа хўжаликлари аҳолиси номидан

Ф. САЪДУЛЛАЕВ,
Алишер Навоий номли мактаб ўқитувчиси.

ЮКСАЛАЁТГАН ТАФАККУР. ЭСКИЧА ИЛЛАТ

ёхуд пойтахт кўчаларига бир назар

Инсон ва маънавият

1. «ТОШКЕНТИМ, ПОРЛАГАН ПОЙТАХТСАН БУ КУН»

Давр биз кутгандан ҳам шиддатлироқ илгари одимламоқда. Биргина Тошкент шаҳрининг ўзида юз кўрсатган ўзгаришларни бугун санаб адоғига етиб бўлмайди. Бир-биридан кўркам замонавий бинолар, кенг, равон йўллар, ям-яшил хиёбонлар, шарқона бозорлар... Буларнинг барчаси истиқлолдан кейин амалга оширилди.

— Ўн йил бурун Тошкентда таҳсил олган эдим, — дейди шаҳрисабзлик Ражаб ака Шарипов. — Ўшанда ҳам шаҳар пойтахт мақомига эга эди. Аммо ҳеч қаерда бугунгидек ўзгаришлар сезилмасди. Бозорлар танг-тор, эски шаҳар кўчаларига бош суққан кишининг нафаси қайтарди. Бугун кўчаларни айлансанг, баҳри-дилинг очилади. Ҳамма қулайлик яратилган. Шундай шаҳринг борлигидан фиҳтихор қилар экансан, киши...

Шаҳардаги бу яшариш табиийки, одамларнинг яшаш, фикрлаш тарзига ҳам ўзгариш олиб киради. Аммо...

Шундай қутлуғ жараён кечаётган шаҳар оралаб юрганингда гоҳо қайсидир бино пештоқи ёки йўл четида турган — шўро замонидан қолиб кетган битик ё ёрлиққа кўзинг тушса, таъбинг хира бўлади... Аллақачон даври ўтган бу унсурлар шаҳар юзидаги доғдек кўзингга хунук кўринади.

2. ҚАРОР ВА ИЖРО: У УЧУН КИМ МАСЪУЛ?

1996 йил 31 майда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикасида маъмурий-ҳудудий бирликлар, аҳоли пунктлари, ташкилотлар ва бошқа топонимик объектларнинг номларини тартибга солиш тўғрисида»ги қарори эълон қилинди.

Бежиз эмас бу, албатта. Яқин ўтмишда бирон-бир кўча ёки майдон, ном қўйиш мумкин бўлган бирон нима йўқ эдики, у бевосита коммунистик сиёсатга хизмат қилмасин, шундай ном билан аталмасин... Яқинда эски бир газета қўлимга тушиб қолди, бир мақола қаҳрамони яшайдиган жой шундай аталган: **«Ворошилов районидаги Карл Маркс номли совхознинг Шендрик участкаси...»**

Билмаган одам бу жойни ҳозир топиб бора олмайди ҳатто. Дунё шунчалик ўзгармоқда.

Шу маънода, бу қарорнинг эълон қилиниши муҳим аҳамиятга молик эканлигини тасаввур этиш мумкин.

Албатта, ҳар бир қарор аввало ўзининг ижроси, одамлар ҳаётига киритган ўзгаришлари билан гўзал ва мукаммал саналади. Қарор қабул қилинганига ҳам мана, бир ярим йилдан ошди.

Хўш, амалда қандай ишлар қилинди? Кўча, майдону хиёбонлар номи бугун мақсадга мувофиқми?

Аввало шуни айтиш керакки, ушбу қарор ижроси юзасидан Тошкент шаҳар ҳокими бир эмас, иккита (165 - ҳамда 265 -сонли) қарор қабул қилган. Ҳокимлик қошида Топонимик комиссия мавжуд. Туман ҳокимликларида ҳам шундай Топонимик комиссиялар ишлаб турибди.

Аммо азалдан шу нарса маълумки, ҳар бир тадбирнинг бошида турганлар фаолиятига бевосита амалий натижадан келиб чиқиб баҳо берилади. Тошкентда бир қатор ишлар қилинди: 200 дан ортиқ кўча, тор кўча, хиёбон, майдон, мактаб ва кинотеатрлар миллий хусусиятдан келиб чиқиб янгича ном олди. Пойтахтнинг маркази **Мустақиллик майдони** деб аталиши, шоҳ кўчалардан бири соҳибқирон бобомиз **«Амир Темур»** номи билан юритилиши, бир кўчанинг **«Буюк Турон»**, яна бирининг **«Мовароуннаҳр»** деб ном олиши кимни хурсанд қилмайди, дейсиз. Зеро, бу номлар ўтмишимизни, улуғ аждодларимизни ёдга солиб туради, халқимизнинг азиз фарзандларига эҳтиромини намойиш этиш билан бирга шаҳарнинг қиёфасига миллий ўзига хослик бағишлайди.

Шундай кўчалардан ўтаётганда шу юрт, бебаҳо ўтмиш ўзингизники эканлигини, унинг қисмати тақдирингиз билан туташиб кетганлигини ич-ичингиздан ҳис этасиз. Сўз ва номнинг қудрати, улуғворлиги шунда теран англанади.

3. «КЎЧАНГИЗ КИМНИНГ НОМИ БИЛАН АТАЛАДИ?»

Аммо шаҳарнинг барча туманларида ҳам мана шундай ялпи ўзгариш нафаси сезилмайди. Баъзан эса, шундай ҳолга дуч келасанки, бу кўчалар ростдан ҳам Тошкент шаҳрида жойлашганми ёки ўзга бир юртда, деган хаёлга борганингни сезмай қоласан, киши. Мисол учун Юнусобод туманидаги кўчаларнинг айни кундаги номларига эътибор беринг: **Бородино, Станкевич, Тюмень, Кемерово, Белинский, Шаландин, Каблуков, Керч, Чистяков, Натуралистов, 2-Киев линияси, 3-Киев линияси, Крупская (кутубхона), Ульянов (болалар кутубхонаси), Благоев, 4-Магнитогорская, 5-Магнитогорская, 7-Магнитогорская, Дежнев, Эльбурс, Ялта, Барнаул, Матросов, Сухуми, Миргород, Волокаламская, Рылеев, Гуркин, Неверова, Антипов, Рудиев, Жидков...**

Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Шунинг ўзи туманда кўчаларни номлаш борасидаги ишлар қониқарсиз эканлигидан далолат.

Ҳеч кимга сир эмас, мана шу кўчаларда минглаб йигит-қизлар яшайди, ҳар куни юзлаб йўловчилар ўтиб-қайтади. Ахир, инсон ўзи дунёга келган маскан, унинг номи, тарихи билан фахрланиб яшаши керак-ку!

— Бир йил илгари бу кўчаларнинг номини ўзгартириш тўғрисидаги таклифларимизни шаҳар ҳокимлиги қошидаги Топонимик комиссияга берганмиз, — дейди Юнусобод тумани ҳокимининг муовини, назорат инспекцияси бошлиғи Р. Салимов. — Ҳозирга қадар бирон-бир амалий натижа йўқ.

Ҳақиқатан ҳам кўчалар номини ўзгартириш тўғрисидаги таклифлар 1996 йил 30 октябрда шаҳар ҳокимлиги қошидаги Топонимик комиссия эътиборига ҳавола этилган. Аммо орадан шунча вақт ўтган бўлса-да, бирон-бир амалий натижа йўқ. Шунингдек, Сирғали, Собир Раҳимов, Шайхонтоҳур, Яккасарой ва бошқа туманлардан тушган жами 40 таклифга ҳам шундай лоқайд ва эътиборсиз қараб келинган.

Ҳолбуки, шаҳар Топонимик комиссия зиммасига туманлардаги Топонимик комиссияси фаолиятини назорат қилиб бориш масъулияти ҳам юклатилган эди.

— Тўғри, туманлардан шундай таклифлар тушган, — дейди шаҳар Топонимик комиссияси котиби Эргаш Исматуллаев. — Лекин биз ҳам қараб турганимиз йўқ. Шу таклифларни ўрганиб чиқаяпмиз. Ишчи гуруҳи мунтазам иш олиб бораяпти.

Эргаш Исматуллаев, бизни маъзур тутсин, бу сўзлар шунчаки баҳона. Чунки мавжуд ҳужжатлар шаҳар Топонимик комиссиясининг фаолияти мутлақо қониқарсиз аҳволда эканидан далолат беради.

Комиссия ўтган йили бор-йўғи икки марта, 1997 йил мобайнида эса фақат бир марта йиғилиш ўтказган, холос.

Э. Исматуллаев айтган «мунтазам иш олиб бораётган» ишчи гуруҳининг фаолиятини тасдиқлайдиган ҳужжатларнинг ўзи йўқ. Ҳарқалай, котиб уларни бизга топиб беролмади.

Бу ҳолни қандай изоҳлаш мумкин?

Яккасарой туманида ҳам аҳвол шунга яқин. Агар бугун туман ҳудудидаги кўчаларни айлансангиз кўзингиз **Левиневский, Дубинская, Карл Либкнехт, Роза Люксембург, Педагогическая** деган номларга тушади.

Тўғри, шўро замонида бу номларнинг обрў-эътибори жуда баланд, ваҳимаси отни ҳуркитар эди. Бунинг сабаби ҳаммага аён. Аммо бугун уларнинг бизнинг мақсадимиз, танлаган йўлимиз, дунёқарашимизга зиғирча алоқаси йўқ. Хўш, шундай экан, бу номлар нега ўзгартирилмаган? Тўғрироғи, ўзгартирмоқчи бўлишган — 1996 йил 5 сентябрида. Лекин бу қоғозда қолиб кетган. Тошкент шаҳар ҳокимининг қарори ижро этилмаган. Уни ижро этиш лозимлиги Яккасарой туман ҳокимиятидагиларнинг ҳозирча хаёлига ҳам келгани йўқ.

— Эртагаёқ бу кўчаларнинг номини ўзгартирамиз, — дейди ҳоким муовини, туман Топонимик комиссияси раиси Р. Иноғомов.

Эҳтимол, ростдан ҳам, ҳоким муовини айтган сўзининг устидан чиқиб, эртагаёқ кўчаларнинг номини ўзгартирар. Аммо гап бунда эмас. Ахир, бу ишларни амалга ошириш уларнинг бевосита хизмат вазифасига киради-ку! Нега энди буни кимдир албатта, эслатиши, ёдга солиши керак?! Қарор чиққанига бир йилдан зиёд вақт ўтган бўлса-да, эртагаёқ бажарамиз дейишнинг ўзи эриш туюлмайдими?!

Акмал Икромов туманида ҳам худди шундай ҳолга дуч келасиз: **«Москва остонаси»** автобуслар шоҳбекати ёнида **«Ўроқ ва болға»** ҳамда **учта Ленин орденининг рамзи туширилган панно мавжуд.**

Биз Акмал Икромов тумани ҳокимининг муовини, Топонимик комиссия раиси Б. Тўлагановдан бунинг сабабини сўрадик. Қизиқ томони шундаки, Б. Тўлаганов туман ҳудудида коммунистик мафкурага хизмат қилган шундай панно ҳануз сақланиб турганидан бехабар экан...

Энди ўзингиз тасаввур қилинг: масъул раҳбарнинг ўзи бехабар бўлса, бу борада қандай ўзгариш бўлиши мумкин?!

4. «ЗОЯ ҚАЙСИ ВАТАН УЧУН ҚОН ТЎККАН?»

— Мен Мирзо Улуғбек туманидаги Еремян номли кўчада яшайман, — дейди Азимжон Жўраев. — Лекин кўчамиз номи билан юритиладиган Еремян аслида ким бўлган, унинг қандай улуғ хизматлари бор экан — шуни билмайман. Тўғри, бу ном кўчамизга собиқ шўро замонида қўйилган. Аммо шуни ўзгартириш ҳозирча ҳеч кимнинг хаёлига келгани йўқ...

Таассуфли жойи шундаки, туман ҳокимликларидаги масъул раҳбарлардан бири ғалати фикрни айтди:

— Бугун жой номларини ўзгартиришга киришилди. Бу — яхши. Аммо бу ишда шошма-шошарлик қилиш ярамайди. Мана, айтайлик, Зоя Космодемьянская. Бу қиз уруш қаҳрамони. Ватан учун қон тўккан. Шу томонларини унутмаслигимиз керак-ку, ахир?!.

Ана холос. Зоя Космодемьянская қайси Ватан учун қон тўккан? Аслида ким бўлган ўзи?! Қолаверса, бизнинг бугунги ҳаётимизга, она Ватанга унинг нима алоқаси бор?! Биз унинг қайси жиҳатларини фарзандларимизга ибрат қилиб кўрсатишимиз мумкин?!

Шу гални эшитгач, беихтиёр, ҳамон эскича қарашдан воз кеча олмаган мана шундай раҳбарлар умумий ишимизга тўғаноқ бўлиб турмаяптимикан, деган хаёлга борасан киши.

Инсоннинг ватанни англаши, аввало, ўз уйи, маҳалласидан бошланади. Шу маънода кўча номи ҳам бевосита тарбияга дахлдор. Кўчамиз шундай ном олсинки, қаддимизни ғоз тутиб, фахрланиб юрайлик. Мирзо Улуғбек туманида истиқомат қиладиган бир шоирнинг паспортида яшаш жойи шундай кўрсатилибди: **«Пушкино солор...»**

Нима дегани бу?

Албатта, халқимиз Пушкинни буюк шоир сифатида ардоқлайди. Бир қанча мактаб, кўча ва майдонларга шоир номи берилган. Фақат «Пушкино солор» деган ибора нимани англатади — мана шу бизни ажаблантиради, холос.

Атоқли шоир Абдулла Орипов шундай ҳикоя қилади:

— Яқинда Италияга сайр қилдим. Қадимий Римнинг кўчасидан кетаётиб, деворда сувратга кўзим тушиб қолди. «Абу Али ибн Сино». Суриштириб билсам, римликлар шу кўчани улуғ бобомиз ҳурматини қилиб Ибн Сино деб аташган экан. Ўша пайтдаги ҳолатимни тасаввур эта олмайсиз. Ишонсангиз агар, севинганимдан кўзларимга ёш қалқди. Узоқ бир юртда сенинг тарихингга бевосита алоқадор номни учратсанг, қувонмай бўладими, ахир?!

5. УЙҒОҚ СЎЗ ҚУДРАТИ

Ҳар бир замоннинг ўз сўзи, ўз даъватлари бор. Зеро, бу кишиларнинг дунёсини ўзида акс эттиради. Яқинда Юнусобод туманидаги никоҳ уйларидан бирига кирдик. Бино ўта замонавий, хоналар дид билан жиҳозланган — кўрган кўзни қувонтиради. Аммо никоҳ уйининг бирон-бир жойида оила ва никоҳнинг аҳамиятини англатувчи сўз кўринмайди. Ахир, ҳар куни ўнлаб ёш йигит-қизлар шу ерга кириб келади, янги оила қуради. Оила муқаддаслиги ҳақидаги ёзувларга кўзлари тушса, оила ва никоҳнинг нақадар масъулиятли эканини чуқурроқ ҳис этишмайдими?!

Биз шиорбозликни тарғиб қилаётганимиз йўқ, аксинча, уйғоқ сўзнинг инсон тафаккурига таъсирини таъкидламоқчимиз, холос.

Баъзан эса, шундай ҳолнинг аксига дуч келасанки, дафъатан, ажабланганингдан йиғлашни ҳам, кулишни ҳам билмай қоласан, киши.

Шаҳардаги Ҳамид Олимжон майдонига кириб боришда, катта кўприкнинг ўнг томонида шундай битик ёзиб қўйилган: **«Халқнинг келажагига ишончи — истиқлолнинг энг буюк гаровидир. «Амир Темур».**

Яхши фикр, аммо мантиқ ва мазмун кишини ажаблантиради: соҳибқирон бобомиз олти асрдан кейин набиралари эришадиган истиқлол ҳақидаги бу фикрини кимга ва қачон айтган экан?!

Яқинда Президентимиз «Озодлик» ва «Би-Би-Си» радиостанциялари мухбирлари билан бўлган мулоқотда: — Ҳар қандай ўзгариш, ҳар қандай ислоҳот авваламбор пастдан бошланиши керак, — деган фикрни айтди.

Бу ҳаётий фикр номлари тартибга солиш билан боғлиқ юмушларга ҳам тўла тааллуқли. Номларни тартибга солиш шунчаки мавсумий тадбир эмас, балки одамларнинг фикрлаш тарзи, тушунчаси ва дунёқарашини ўзгартиришга хизмат қиладиган жиддий ислоҳотдир. Зеро, кўчаларимизнинг номи ҳам бизнинг эзгу мақсадларимиз, бой тарихимиз, улуғларимизнинг ёдини ўзида мужассам этсин. Узукка қўйилган кўздек кўчаларимизга ярашиб турсин...

Шодиқул ҲАМРОЕВ,
Нишонбой ХЎЖАЕВ.

СИЁСИЙ ИҚЛИМ

Покистон ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги халқаро шартномага бўлган муносабатини бирданига ўзгартирди. Покистон ташқи ишлар вазири Гохар Айюб Хон айтдики, агар ён қўшнимиз Ҳиндистон биринчи бўлиб ушбу ҳужжатга имзо чеккан тақдирда ҳам биз бундай қилмаймиз.

***

Ироқ БМТ махсус комиссияси аъзоларини Президент объектларини текшириш учун киритмоқчи эмас ,деди комиссия бошлиғи.

***

Бактериологик қуролларни қўллаш эҳтимоли кучайганлигини назарда тутиб,АҚШ мудофаа вазири Коэн 1,5 миллионлик Америка армияси аскарларини вакцинага қарши эмлаб,уларни Сибирь ярасидан асраб қолиш ҳақида буйруқ берди.

***

АҚШ турмаларида ўтиб бораётган йилда 74та ўлим жазоси берилган суд қарори ижро этилди. Бу 76 ўлим жазоси ижро этилган 1955 йилдан бери энг юқори кўрсаткич.

***

Грузия Президент Эдуард Шеварднадзенинг ушбу мамлакатга ташрифи давомида саккизта икки томонлама келишувга имзо чекишди.

Улар мудофаа ва иқтисодий ҳамкорликни кучайтиришмоқчи. қўшма лойиҳалар асосида Грузия Каспий бўйи ва Марказий Осиёдан Болгарияга нефть етказиб берадиган бўлди.

***

Исроил яқин келажакда ўз қўшинларини Иордан дарёсининг Ғарбий соҳилидан олиб чиқиб кетмоқчи эмасга ўхшайди. Мамлакат ҳукумати эса беш ой мобайнида Фаластин мухторияти маъмурияти ўз олдидаги мажбуриятларини қандай бажараётганини текширмоқчи.

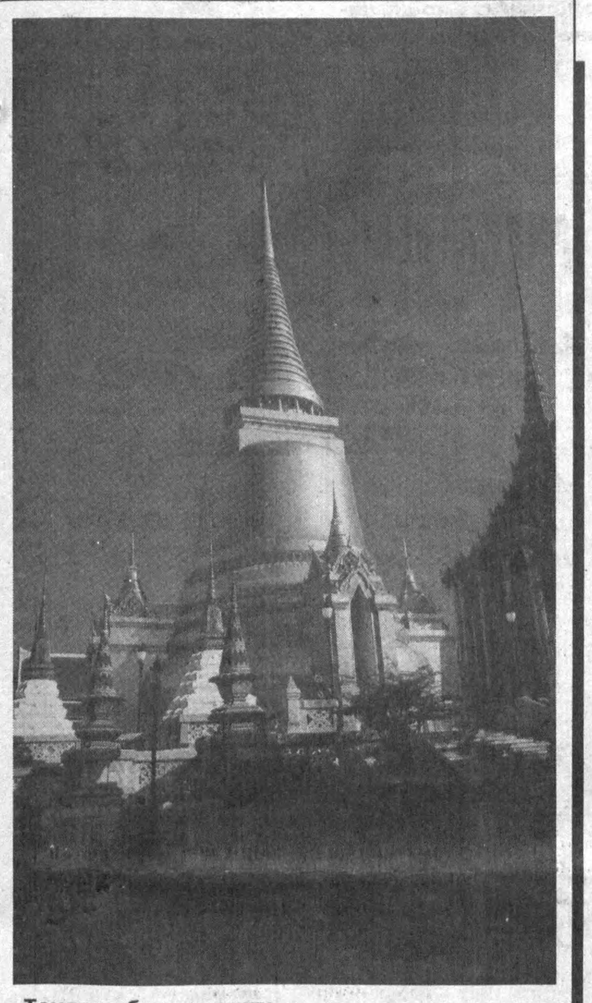

Таиланд бинокорлиги.

Қардошларимиз ҳаётидан

АҚМОЛА -- ЯНГИ ПОЙТАХТ

Қозоғистон ҳукумати пойтахтни Алматидан Ақмолага кўчирди. Бу ўзгариш мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ривожланишида стратегик аҳамият касб этадими? Бугунги кунда кўпчиликда шундай савол туғилиши табиий.

Шу муносабат билан Қозоғистон Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси маслаҳатчиси **Қорабек Қосимбек ўғли Акимбеков** билан суҳбатлашдик.

— Пойтахтни Алматидан Ақмолага кўчирилишининг маълум сабаблари бор, албатта. Биринчидан, Алмати республиканинг чеккасида жойлашгандир. Иккинчидан, Алматини тоғлар қуршаб олган. Маълумки, пойтахт йилдан-йилга кенгайиб бориши керак. Аҳоли сони ҳам кескин ортиб бормоқда. Шу сабабли у уй-жой, коммуникациялар кенгайиши давр тақозосидир. Бунинг Алмати шаҳрида имкониятлари чегараланган. Алматида экологик аҳвол ҳам йилдан-йилга бузилиб боряпти. Автомобиллар ҳам кўпайиб кетган. Шуларни ҳисобга олиб, республика Президенти ҳукумат ва парламент пойтахтни Ақмолага кўчиришга қарор қилди.

— **Ақмоланинг қандай стратегик аҳамияти бор?**

— Янги пойтахт шаҳар Қозоғистоннинг марказида жойлашган текисликдан иборатдир. Кейинчалик шаҳарни янада кенгайтириш мумкин. Сув таңқислиги муаммоси йўқ. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ўтган асрларда ҳам бу ерда қозоқлар ҳар хил савдо=сотиқ ярмаркаларини ўтказиб туришганлиги ҳам Ақмола азалдан иқтисодий аҳамиятга молик ҳудудлигини эслатиб туради.

Маълумки, Алматида тез-тез ер ости силкинишлари, сув тошқинлари рўй бериб туради. Тоғли ҳудуд учун бу ҳодиса табиий жараёндир. Алмати кенгайган сари маблағ ҳам шунча кўп сарфланаверади. Мана шуларни ҳисобга олиб пойтахтни кўчиришга қарор қилинди.

Президент Нурсултон Назарбоевнинг 1996 йилги Фармонига кўра, Ақмола махсус иқтисодий ҳудуд деб эълон қилинди. Шаҳарга четдан сармоя киритишни рағбатлантириш мақсадида солиқлар, божхона тўловларида енгилликлар жорий этилган. Мана шу тадбирларнинг самараси ижобий натижа бериб, бугунги кунда Ақмола ўзида пойтахтлик қиёфасини тўла мужассамлаштирди. 1997 йилнинг 10 декабридан бошлаб Ақмола расман Қозоғистон Республикасининг пойтахти деб эълон қилинди. Ақмолага илк бор ташриф буюрган — Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Қиргизистон Республикаси Президенти Аскар Ақаевлар янги пойтахтнинг биринчи расмий меҳмонлари бўлиб тарих саҳифаларида қоладилар.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Ақмолада сўзлаган нутқида шундай деди:«Ушбу шаҳар Қозоғистон пойтахти бўлиш, пойтахт даражасидаги буюкликни қўлга киритиш учун барча имкониятларга эга. Аммо шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, пойтахтни кўчириш катта жўръат талаб қилади ва бундай қарорни қабул қилган кишилар зиммасига катта ва оғир масъулият юклайди».

Ақмола Қозоғистоннинг тўртинчи пойтахти ҳисобланади. Энди Алмати Оренбург, Қизил Ўрда шаҳарлари каби собиқ пойтахт деб юритилади.

Шарофиддин ТЎЛАГАНОВ,
сиёсий шарҳловчи.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Юртим сени куйлайман», «Гуллар юртининг дурдоналари».
8.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.20 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 Кино янгиликлари.
10.20 Телевикторина.
10.30 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
11.00 «Қасос ва қонун». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
13.30 Ўзбекистон телера-диокомпанияси дуторчилар ансамблининг концерти.
14.05—14.35 Телевизион миниатюралар театри. «Қулги дастаси».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Олтин тақа». Мульт-фильм.
18.20 «Дунё кўрган болалар».
18.40 «Олам ва одам».
19.00 «Жаҳон бозорига йўл». Малайзия.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Диёр».
22.05 «Дил тароналари». Мусиқий дастур.
22.35 Ҳусайн Жовид. «Амир Темур». Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят театрининг спектакли.
00.35 «Ахборот».
01.00—01.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульт-туплам.
18.35 «Табиат дунёси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Эгиз қушиқлар».
20.15 «Мусиқий йўлка».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Туризм ҳақида».
21.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.05 «Соғинч».
22.25 Кундалик.
22.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.45 Видео-«О».
00.15—00.20 «Тунингиз хайрли бўлсин!».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 «Каскадерлар. Моҳирлар ва эпчиллар оламида». Сериал.
*

Россия жамоат телевидениеси.
18.20—21.35
*
21.35 «Кругозор». Тележурнал.
*

Россия давлат телевидениеси.
22.00—22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 ЎзТВ хазинасидан. «Дилафруз Жабборова рақсга тушади». Фильм-концерт.
23.05 «Ошиқ эркак». Бадиий фильм. 1-серия (Италия).
23.55—00.15 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00, 20.40 — Эълонлар.
19.05 «Дидар».
19.35 «Ракурс».
20.05 «Жаҳон».
20.25 «Авторейд».
20.45 «Товон тўлов». Бадиий фильм.
22.10 «Ҳамкорлик».
22.30 «Спорт-тайм».
23.00—23.10 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 23

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Дил тароналари». Мусиқий дастур.
9.10 Биржа ва банк хабарлари.
9.25 «Соғлом авлод учун».
9.40 «Олам ва одам».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф».
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Ялқов». Мульт-фильм.
11.10 «Бокира туйғулар».
11.30 Ҳусайн Жовид. «Амир Темур». Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят театрининг спектакли.
13.30 «Соз сеҳри». М. Тоиров.
14.05—14.35 Каратэ бўйича Ўзбекистон кубоги.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Тимсоҳ ва шер исканжасида». Мультфильм.
18.20 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.45 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.05 «Мутахассис». Кадрлар тайёрлаш миллий дастури.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.00, 23.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Қонун — менинг тақдиримда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг X сессияси олдидан. «Парламент соати».
21.20 «Ҳикматли куйлар оғушида». Мусиқий кўрсатув.
22.05 Телетанлов. «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Хоразм вилояти.
22.50 «Пардали гап».
23.25 «Саҳна ҳаёти». Актёрлик маҳорати танлови якунларига доир.
23.55 «Ахборот».
00.20—00.25 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульт-туплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Услуб».
19.05 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
19.15 «Мусиқий йўлка».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Кино, кино, кино».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Спорт қитъаси».
21.30 «Қунгил қунгилга пайванд».
22.00 «Даракчи».
22.10 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.20 «Кинонигоҳ».
24.00—00.05 «Тунингиз хайрли бўлсин!».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 «Каскадерлар. Моҳирлар ва эпчиллар оламида». Сериал.
*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30—9.00
***
18.20—21.35
*
21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*

Россия давлат телевидениеси.
22.00—22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Оддий муъжизалар». Телефильм.
23.20—23.40 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00, 20.50 — Эълонлар.
19.05 «Парвоз».
19.30 «Яқташлар».
20.00 «Спорт-лото».
20.20 «Дунё ва болалар».
20.40 «Автосалтанат».
20.55 «Алп йигитнинг уйланиши». Бадиий фильм.
22.00 «Яхши қайият».
22.20 «Нафосат гулшани».
22.55 «Мезон».
23.15 «Ҳаёт карвони».
23.35 «Бу ажиб дунё».
23.50—24.00 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Ўзбекистон бастакорлари». Анор Назаров.
9.20 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.40 «Авлод». Публицистик кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Идрок».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 География.
11.00 Алифбо сабоқлари.
11.30 «Фил йўқолди». Бадиий фильм.
12.40 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.
13.40 «Талаба ва спорт».
14.05—14.40 «Қонун ва биз».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Бешбармоқ».
18.35 «Ҳидоят сари».
18.55 «Ажаб саодат эрур...» Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.00, 23.05 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг X сессиясида.
22.05 «Қўшиғимиз сизга армуғон». Мусиқий кўрсатув.
22.45 «Дурдона». А. Фаробий.
23.10 «Ахборот».
23.35 «Фирибгарнинг фириблари ёки бир жойда зир югуриш». Бадиий фильм.
01.05—01.10 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Болалар дунёси».
9.15 «Сувости дунёси». Сериал.
9.40 «Турфа олам».
10.10 «Нафосат».
10.20 «Жараён».
10.55 «Даллас». Телесериал.
11.25 «Зар қадри». Мусиқий дастур.
12.00 Видео-«О».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Аралаш-қуралаш». Болалар учун дастур.
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Мутойиба».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Иймон».
20.20 «Янги йил арафасида». Мусиқий танаффус.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Гап йўқ...»
21.55 «Даракчи».
22.05 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 Кино жавонидан. «Сангам». 1—2-сериялар (Ҳиндистон).
01.00—01.05 «Тунингиз хайрли бўлсин!».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 «Каскадерлар. Моҳирлар ва эпчиллар оламида». Сериал.
*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30—9.00
***
18.20—21.35
*
21.35 «Ўқишигимиз сизга армуғон». Мусиқий кўрсатув.
9.05 «Юзма-юз».
9.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ўлкамизда қиш».
9.35 «Сени Ватан кутади».
10.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.30 Немис тили.
11.00 «Осетия афсонаси». Бадиий фильм.
12.20 «Юртим мадҳи». Мусиқий дастур.
12.50 «Сайқал». Видеоканал.
13.50 «Алиса кўзгу орти ўлкасида». Мультфильм.
14.05—14.30 «Телевидение ва томошабин».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Асалари бўлган экан». Мультфильм.
18.20 «Қалб гавҳари». Адабий-маърифий кўрсатув.
18.40 «Ҳуршиди жаҳон келди». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулсара Ёқубова.
19.05 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳ.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.40, 23.15 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табаррук қадамжолар».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг X сессиясида.
22.00 Санъат усталарининг концерти.
22.45 «Маърифатнома».
23.20 «Ахборот».
«Мунаввар дунё». Маърифий дам олиш дастури.
23.45 «Олам».
00.05 «Валийлар сардори». Бадиий фильм.
01.35—01.40 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Аралаш-қуралаш». Болалар учун дастур.
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.35 «Бир жуфт қўшиқ».
9.45 «Билиб қўйган яхши».
9.55 «Мутойиба».
10.10 «Иймон».
10.35 «Янги йил арафасида». Мусиқий танаффус.
10.40 «Гап йўқ...».
11.35 «Кино жавонидан».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.35 «Тарозу».
18.55 «Яхши дам олинг».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Сизлардан ишорат».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ривоят».
21.10 «Хуш келибсиз!».
21.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.15 «Бокс, бокс, бокс».
22.45 «Даракчи».
22.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.10 «Кинонигоҳ».
00.45—00.50 «Тунингиз хайрли бўлсин!».

III

18.15 Янгиликлар.
*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30—9.00
***
18.20—21.35
*
21.35 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий дастур.
*

Россия давлат телевидениеси.
22.00—22.50
*
22.50 Эълонлар.
22.55 «Сизга ўхшамасмикан?». Бадиий фильм. 1-серия.
23.40—24.00 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00, 22.20 — Эълонлар.
19.05 «Умид чечаклари».
19.25 «Бу бустон аро».
19.55 «Рангинкамон».
20.25 «Жума куни ишдан сўнг».
20.55 «Қора уқ». Бадиий фильм.
22.25 «Йиллар ортидаги йўллар».
22.55 «Маънавият ва Ислом».
23.15 «Бегойим».
23.45 «Араб эстрадаси».
00.10—00.20 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.00 «Маърифатнома».
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
9.30 «Орзулар қанотида».
9.50 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
10.10 «Ўйла! Изла! Топ!». Телебеллашув.
10.55 «Куйла, ёшлигим». Мусиқий дастур.
11.15 «Петянинг орзуси». Мультфильм.
11.35 «Тақдир ҳазили ёки қушдек енгил бўлинг». Бадиий фильм. 1-серия.
12.40 «Меҳр макони».
13.00 «Туркий уруғлар». Мангит.
13.15—14.15 «Маънавият» видеоканали.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Гулгунчалар».
18.20 «Мультолам».
18.35 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
19.00 «Ҳайрат». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.00 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 «Санъаткор саодати». Гулбаҳор Эрқулова.
«Тунги ёғду».
Дам олиш дастури.
22.05 «Мусиқий саёҳат».
22.25 «Ҳазил».
22.35 «Самодаги пойгалар». Бадиий фильм. 1-серия.
00.10 «Имкон чўққилари».
00.30 «Мунажжим башорати».
00.35 «Тунги пойтахт таронаси».

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан».
9.15 «Тарозу».
9.35 «Яхши дам олинг».
9.45 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.05 «Сизлардан ишорат».
10.35 «Ривоят».
10.45 «Хуш келибсиз».
11.05 «Бокс. Бокс. Бокс».
11.35 «Кинонигоҳ».

***

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
18.20 «Боланинг тили».
18.35 «Сувости дунёси». Сериал.
19.05 «Дилбарим».
19.15 «Табиат шифохонаси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Агарда сиз...».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ТВ ва театр».
21.20 «Даллас». Телесериал.
22.10 «Кинотақдим».
22.30 «Даракчи».
22.40 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.00 Видео-«О».
00.30 «Интер-футбол».
00.50—00.55 «Тунингиз хайрли бўлсин!».

III

18.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*

Россия жамоат телевидениеси.
18.15—21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Сизга ўхшамасмикан?». Бадиий фильм. 2-серия.
22.25—22.45 «Орол наволари». Фильм-концерт.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Шанба эртаги».
10.45 «Кросс-Роудс» кафесига хуш келибсиз» («Америкага бир назар» кўрсатувига илова). Инглиз тили — ҳамма учун.
11.15 «Биргаликда куйлайлик».
12.00 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
12.45—13.05 «Корейс тилини урганамиз».

***

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00, 21.50 — Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 «Далил ва шарҳ».
20.15 «Болалар сўзлаганда».
20.20 «Намастэ».
20.50 «Ассалом, Франция!».
21.20 «Рақслар қанотида».
21.55 «Самодаги олмослар». Телесериал.
22.45 «Бу ажиб дунё».
23.00 «Ҳит-коллекция».
23.20—23.30 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Тақдир ҳазили ёки қушдек енгил бўлинг». Бадиий фильм. 2-серия.
12.25 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.05 «Зиёрат».
13.15 «Олам». Кинокўрсатув.
13.35 «Санъат олами».
13.55—14.55 «Болалигим — пошшолигим».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Янги йил эшик қоқмоқда».
18.30 «Ғазалхон ёшлигим».
18.50 «Ўзспортлото».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.05 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Қўшиқ — маънавият кўзгуси».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Якшанба оқшомида». Мусиқий дам олиш дастури.
21.45 «Спорт, спорт, спорт».
«Аср муъжизаси» кинодастури.
22.10 Кино янгиликлари.
22.25 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
22.55 «Самодаги пойгалар». Бадиий фильм. 2-серия.
01.00 — 01.05 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили».
9.15 «Сувости дунёси». Сериал.
9.45 «Дилбарим».
9.55 «Табиат шифохонаси».
10.05 «Бизнес-академия».
10.20 «Агарда сиз...».
10.35 «ТВ ва театр».
10.55 «Даллас». Телесериал.
11.45 «Кинотақдим».
12.05 «Видео-«О».
13.40—14.00 «Интер-футбол».

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Мультипанорама.
18.35 «Сувости дунёси». Сериал.
19.00 «Синфдош».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 — Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Бари ҳазил».
20.10 «Жараён».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Изҳор».
21.30 «Даллас». Телесериал.
22.20 «Келгуси ҳафтада».
22.30 «Даракчи».
22.40 «Тақвим, Эълонлар, Оҳанглар».
22.55 Видео-«О».
00.30 «Миллионлар уйини».
00.50—00.55 «Тунингиз хайрли бўлсин!».

III

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*

Россия жамоат телевидениеси.
18.00—23.50
*
23.50 Эълонлар.
23.55—00.20 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсэ?».
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.45 Эълонлар.
11.50 Киносалон. «Гамлет». Бадиий фильм.
14.10 «Клип-антракт».
14.20 «Жонли сайёра».
14.40 «Кобра». Бадиий фильм.
16.10 «Мультэкран».
16.35 «Бугунги кун мавзуси».
16.50—17.10 «Сенинг ҳақинг».
*

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультқарусель».
19.00, 21.30 — Эълонлар.
19.05 «Менинг қўчам».
19.20 «Телеташриф».
19.40 «Мусиқий олимп».
20.00 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
20.30 «Иштирок этувчилар».
21.00 «Жаҳон кинематогра-фияси янгиликлари».
21.35 Киносалон. «Тилла кўз». Пирс Броснан Жеймс Бонд ролида.
23.30—23.40 «Хайрли тун!».

Империя сиёсий разведкаси архивидан

Ҳамдам СОДИҚОВ,
тарих фанлари доктори.
Рустам ШАМСУДДИНОВ,
Андижон Давлат университети профессори,
тарих фанлари доктори.
Поён РАВШАНОВ,
Қарши Давлат университети проректори,
профессор.

ЖАДИДЛАР ВА РУС ДЕМОКРАТЛАРИ

Саволингизга берган жавобим Сизни қаноатлантира олса ғоят хурсанд бўлур эдим.

Лев Толстой.

Ясная Поляна.

1909 йил. 5 июнь.»

1913 йилда Саратов университети ҳуқуқшунослик куллиётини битириб, Тошкентга қайтган Убайдуллахўжа округ судига адвокат — хусусий ишончли вакил лавозимига тайинланди. Унинг келгуси фаолияти ҳақида алоҳида тўхталамиз.

1905-1907 йиллардаги воқеалар Туркистон халқларига рус мустамлакачилари лагерида бирлик йўқолгани ва ўртада ўзаро кураш бошланганидан дарак берди. Бу ҳақда ўша вақтдаёқ, 1905 йил декабрида маҳаллий матбуот шундай ёзган эди: «Туркистон ўлкасининг туб аҳолиси Россиядаги инқилобий ҳаракатга ва бу ҳаракат ўз олдига қўйган мақсадларга нисбатан мутлақ лоқайддир, деб фикрловчилар қаттиқ янглишадилар. Россиядаги инқилобий ҳаракатга қизиқиш кундан-кунга ортиб бораётганига бир неча бор ишонч ҳосил қилмоқдамиз. Маҳаллий аҳоли ўртасидаги айрим нуфузли гуруҳлар уларга бу ҳаракатни атайлаб қанчалик бўяб кўрсатишларидан қатъи назар, сўнгги вақтлардаги воқеаларга доир ўзларининг холис қарашларини аллақачон шакллантирганлар».

Рус мустамлакачилари ўзбек, тожик, қирғиз, қозоқ, туркман каби Туркистон халқлари вакиллари инқилобий воқеалар гирдобига тортилса, уларнинг орасида миллий онг уйғониб, озодлик кураши бошланишидан ғоят хавфсирашган. Шунинг учун ҳам биринчи рус инқилоби бошланган ойда — 1905 йилнинг январидаёқ генерал-губернатор маҳкамасининг босмахонасида ўзбек тилида «давлатпаноҳ император»га бағишланган дуо матни чоп этилиб, жойларга юборилди. Хусусан Самарқанд вилоятидаги масжид ва мадрасалардаги имомлар учун мўлжалланган 190 дуо матни ҳарбий губернаторга жўнатилиб, маҳаллий аҳоли ўртасида тегишли ташвиқот олиб бориш учун мусулмон руҳонийларидан унумли фойдаланишга кўрсатма берилгани шу мақсадга қаратилган эди.

Мустамлакачилар марказга ўлка вилоятларида

3

деҳқонларнинг сайловлардаги «тартибсизликлари» ва солиқларни тўлашдан бош тортишаётгани шаҳарлардаги инқилобий воқеалар таъсирида содир бўлаётганини хабар қилганликлари бежиз эмас эди. Самарқанд вилояти ҳарбий губернаторининг 1907 йил 24 февралдаги маърузаномасида «Хўжанддаги янги солиқ солинганидан сўнг пайдо бўлган боқимандалар ҳукуматга қарши айтилган гапларнинг ва бақириқларнинг аҳолига етиб борганлиги оқибатдандир», — деганида чуқур маъно бор эди. Губернатор рус инқилобчилари ва маҳаллий аҳоли ўртасидаги воситачилар «Кавказдан келган арман, грузин, форс, лезгин ва бошқалар» эканлигини ёзгани ҳолда, уларни «инқилобий фаолиятни кенг ёйилиши учун жуда қулай манба» деб баҳолайди ҳамда келгиндилар «шу кунгача содиқ ва осойишта ерли аҳолини йўлдан ураётганини» таъкидлаб ўтади. Фарғона вилояти ҳарбий губернатори эса 1907 йил 1 мартда генерал-губернаторга йўллаган махфий ахборотида инқилобий ҳаракат қишлоққа ҳам кўчгани ва у бу жойларда ўзига хос усулда намоён бўлаётганини шундай таърифлайди: «Ҳозирги кундаги сиёсий жиноятлар оломоннинг тўполони, ғалаёни, талончилиги, қотиллиги каби ҳолатлар билан узвий боғланган».

Туркистондаги рус аҳолиси ўртасида Россиядаги сиёсий партияларнинг ўзига хос филиаллари ташкил топгани ҳам мустамлака амалдорларини жиддий ташвишга солди.

Уларнинг диққатини Самарқанддаги 1905 йил 19 октябрь митинги қабул қилган резолюциядаги бир банд жалб этди. Унда ўзбекларни «шафқатсиз эксплуатация қилувчи фирмаларга дашном бериш зарур», деб ёзилгани, митингда ўзбеклар ҳам қатнашганлигини ва ўз талабларини қўйганликларини кўрсатар бўлди. Полицияга русларга қўшилган ўзбек ишчи, зиёли ва ҳунармандларидан Дўстмуҳаммед Устабоев, Барот Икромов, Отамурод Шермуҳаммедов, мулла Малик Абдукарим Ашуров номлари маълум эди. Бухородаги Россия императори Сиёсий агентининг 1905 йил ноябрида йўллаган мактубида ҳам руслар стачкаси ўзбекларни ҳам бузгани, пахта тозалаш заводларида иш тўхтатилгани маълум қилинган. Бухородаги пахта тозалаш заводларида иш ташлаш темир йўлчилар иш ташлаши билан бир кунда — 17 ноябрда бошланиб, 5 декабргача давом этган. Полиция ҳужжатларида Самарқанддаги барчаси ўзбек ишчилардан иборат бўлган чой қадоқлаш корхоналарида ҳам иш ташлаш жиддий тус олгани ва бунда русчани биладиган Дўстмуҳаммад Устабоевнинг роли катта бўлгани қайд этилган.

Рус мустамлакачилари ўлка туб аҳолиси 1905-1907 йиллардаги инқилобий воқеалардан ўзига хос усулда фойдаланиб, мустамлака тузумига қарши кайфиятда иш кўра бошлаганини пайқадилар. Самарқанд вилояти ҳарбий губернаторининг 1907 йил февраль ойида ўлкада жандарм назоратини ўрнатиш ҳақида қилган маърузаномасида шу фикр яққол кўринади. Рус ҳокимияти «Ўрта Осиёдаги инқилобий ташкилотларнинг ерли аҳолига таъсирини йўқотиш учун зарур миқдорда маблағ ва яхши воситаларга эга бўлиши керак» дея ўлка вилоятларида жиноий-сиёсий қидирув хизматини кенг миқёсда ташкил этишни таклиф қилади.

(Давоми бор).

(Боши ўтган сонда).

4

O'ZBEKISTON OVOZI

O'zbekiston Xalq demokratik partiyasi gazetasi

1997-yil 20 dekabr, shanba № 149 (22.232).

Gazeta 1918- yil 21-iyundan chiqa boshlagan

Ҳаракат - ҳаёт

«ДОР»ГА ОСИЛГАН КАМПИР

Чортоқда Мучум деган қишлоқ бор. Одамлари асл деҳқон. Одми ва самимий. Зеро, феъллари ўзига яраша. Гап шундаки, уларни унча-мунча қизиқ воқеалар ҳайратга сололмайди. Шунинг учунми, ҳамқишлоқлари Обида хола Мадраҳимованинг турник, яъни соддароқ айтганда дорга осилиб юрганини эшитганида ҳам парво қилишмади.

Обида холанинг гапига қараганда, ёшлари саксондан ўтган. Фақат ҳужжатларида бироз ёшартириб ёзишган экан. Бир ўғил ва қиздан набиралар кўриб, уларнинг саноғини айтишга ирим қиладилар.

— Дорга осилиб машқ қилаётганингизга кўп бўлдими?

— Ўн йилдан ошдиёв... Бу турник деганларинг кўп ҳосиятли бўларкан. Ҳа, энди, қартайгандан кейин у ер, бу еринг оғриб туради-да. Дори ичиб, малҳам қўйишлар кор қилмади. Қарасам, оғриқдан букчайиб қоляпман. Умр бўйи гавдамизни тик туришига имкон берадиган, юкимизни кўтарадиган бўғинлар ҳам бора-бора чарчайди, чоғи. Уларга «ором» бериш важидан дорга тортилиб кўрдим. Ёмон бўлмади. Тортилиш ҳадисини олганим сари дард ҳам чекинаверди. Яна уй-рўзғор юмушларига берилиб кетдим. Ҳозир ўругу ёнғоқни ҳам қоқавераман. Ҳаракат қилган яшайди, яшнайди деганлари шу бўлса керак. Ниятим, юз ёшимда ҳам ўзимни-ўзим эплаб юрсам, дейман.

Носиржон ДЕҲҚОНОВ,
Маҳмуджон ПАРПИЕВ.

АРАЛАШ-ҚУРАЛАШ ЭЪЛОНЛАР

Пойтахтимизнинг «Отчопар», «Олой», «Эски шаҳар» ва бошқа бозорларида «пўшт-пўшт»лаб арава тортувчи чаққон йигитларни ишга таклиф қиламиз! Қизлар ва аёллар ёшидан қатъи назар қабул қилинмайди. Тағин «танка» суриб, таниш-билишни орага «чопар» қилиб сарсон бўлманг. Фойдаси йўқ. Эркакларга кунлик маош меҳнатига қараб, ҳар бир «рейс» учун 50 сўмдан 150 сўмгача тўланади. Бир кунда 1000 сўмнинг эгаси бўлишингиз мумкин.

(Штатсиз маъмурият).

* * *

Ётоқхонамизга нафақага чиққан қарияларни қоровул штатига ишга қабул қиламиз. Ойлик маош ўз вақтида

Билса ҳазил...

тўланади. Асосий юмуш эса талабаларга доналаб сигаретани қимматга сотишдан иборат. Улушнинг бир қисми каминага ҳадя қилинса бас...

(Соқи комендант).

* * *

Машина ювувчи «ишбилармон» ўқувчилар диққатига! Шаҳримизнинг суви сероб, ариқ ўтадиган кўплаб жойларида сизларни ажойиб иш кутмоқда. Мактабга бормасдан бизга мурожаат қилсангиз, бир зумдаёқ чўнтагингиз қаппаяди. Ҳар бир машинани «Алфа» билан ялтиратиб ювиб, «тойчоғдек» «гижинглатиб» қўйиш 200 сўмдан 500 сўмгача.

(Гилдирак жамияти).

* * *

«Гулнора», «Азиза», «Феруза» каби балон ямаш устахоналаримизга 18 ёшдан 25 ёшгача бўлган йигитлар ишга қабул қилинади.

(Ойбадоғ фирмаси).

* * *

«Хон» - шубҳасиз бизникидир! «Малборо» ва «Палл-малл» эса «радость встречи». Чунки у «свидание с Америкой». Чекинг, бурқситиб тутатганингиз сайин ўпкангиз «роҳатланади». Соғлиғингиз ёмонлашишига катта фойдаси бор.

(Тутун гуруҳи).

Абдумалик ҲАЙДАРОВ тайёрлади.

Vatanni sevmak iymondandur!

Бош муҳаррир
Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати
Абдулла ОРИПОВ
Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ
Азиз НОСИРОВ
Одилжон ОЛИМЖОНОВ
Ислом ШОҒУЛОМОВ
Салим АШУРОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари)
Норбобо ШАКАРОВ (бош муҳаррир ўринбосари)
Андрей ОРЛОВ — (бош муҳаррир ўринбосари «Голос Узбекистана»)
Алимқул СУЛТОНОВ (масъул котиб — «Ўзбекистон овози»)

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ
ГОЛОС УЗБЕКИСТАНА

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

БЎЛИМЛАР:
Мафкура ишлари ва партия ҳаёти — 133-76-04, 136-33-40.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ — 133-11-49, 136-54-06.
Иқтисодиёт — 133-21-43, 136-57-22.
Фан ва маданият — 133-20-36, 136-33-40.
Хатлар ва оммавий ишлар — 133-76-04.
Ахборот ва спорт — 133-12-56, 136-55-16.
Халқаро ҳаёт — 133-20-36.
Саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 133-07-20.
Реклама ва эълонлар — 133-47-80, 133-38-55.
факс — 133-38-55, 133-54-55

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда — 24-16-48;
Бухорода — 23-80-06;
Гулистонда — 25-16-22;
Жиззахда — 3-31-86;
Навоийда — 3-39-20;
Наманганда — 6-43-43;
Нукусда — 7-58-83;
Қатталқўрғонда — 5-33-46;
Тошкентда — 133-76-04;
Урганчда — 6-51-35;
Фарғонада — 24-54-61;
Қаршида — 3-25-79;
Қумқўрғонда — 5-26-24.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир Э. ЭСИРГАДИЕВ, навбатчи Б. АБДУСАТТОРОВ

Рўйхатдан ўтиш тартиби №00120
Газета офсет усулида, А—2 форматда, 21 523 нусхада босилди
Ҳажми 2 босма табоқ
«Ўзбекистон овози» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
Г — 0808

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.30.
1 2 3 4 5 6.

СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА

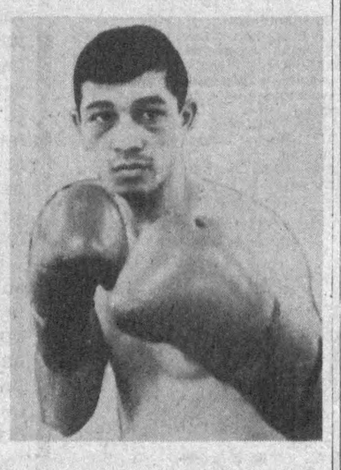

Профессионал бокс ишқибозларига Янги йил олди совғаси

1997 йил 27 декабрь куни илк бор Тошкентда

Пан-Осиё боксерлик ассоциациясининг чемпионлик белбоғи учун

ПАБА 1997 йил чемпиони ***Канат СИХИМБОЕВ*** *(Қозоғистон) ва даъвогар* ***Фарҳод АРСЛОНОВ*** *(Ўзбекистон) ўртасида беллашув ўтказилади.*

Профессионал бокс байрами ва эстрада юлдузларининг концерти «Санъат саройи» («Панорама» кинотеатри)да соат 17.00 да бошланади.

Дастурда — Ф. Бакиров (Ўзбекистон) — А.Биков (Қозоғистон), А.Верпаховский (Ўзбекистон) — Р.Семёнов (Россия), Р.Шомирзаев (Ўзбекистон)-Т.Абдукаликов (Қозоғистон) ўртасидаги тижорат беллашувлари ҳам ўрин олган.

Чипталар «Санъат саройи» кассаларида, «Рўзномалар» киоскаларида, Ўзбекистон Профессионал бокс федерациясида (Авлоний кўчаси, 22-а, 3-қават- Ижтимоий таъминот вазирлиги биносида)

СОТИЛМОҚДА.

Маълумотлар учун телефонлар: (3712) 41-03-80, 53-27-67, 54-75-71, 53-20-62.

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ ВА АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

"ТОШКЕНТСУТ" ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИ "ТЕТРА ПАК" ТЕХНОЛОГИЯСИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНАЁТГАН 1 ЛИТРЛИ ИДИШЛАРГА ҚАДОҚЛАНГАН СУТНИ, ШОКОЛАДЛИ, ҚУЛУПНАЙЛИ ВА БАНАНЛИ СУТ МАҲСУЛОТЛАРИНИ, ШУНИНГДЕК 0,2 ЛИТРЛИ ИДИШЛАРГА ҚАДОҚЛАНГАН ОЛМА,

АПЕЛЬСИН, МАНДАРИН ҲАМДА ШАФТОЛИ ШАРБАТЛАРИНИ СОТАДИ.

Сут ва сут маҳсулотларининг сақланиш муддати — 4 ой
Шарбат маҳсулотларининг сақланиш муддати — 1 йил.

ҲАҚ ТЎЛАШ — ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, 26-даха. "ТОШКЕНТСУТ"

Телефонлар: (3712) 72-05-80, 72-02-81.

ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ АВТОПРЕДПРИЯТИЙ И ОРГАНИЗАЦИИ!

Ташкентский филиал АО УзАСК «ЙЎЛОВЧИ» предлагает к реализации со склада в Ташкенте нижеследующие:

- Автошины 185х15 (РАФ);
- гильзопоршневая группа;
- коленчатые валы;
- головки блока;
- диски сцепления;
- карбюраторы;
- рулевой механизм;
- блок цилиндров;
- компрессоры;
- сцепления в сборе и более 400 наименований запасных частей к автомобилям ГАЗ-24, ГАЗ-31, ГАЗ-53, ЗИЛ-130, МАЗ, КамАЗ, КрАЗ а также Асботкань АТ-1, АТ-3, Сальниковая набивка АПР 10; 18.

Форма оплаты -- перечислением.

Наш адрес: г. Ташкент, ул. Айбека, 47. Тел.: (3712) 54-93-07, 54-78-19. Факс: (3712) 54-76-31.

«ОСИЁ—ВОЛГА» МИНТАҚАЛАРАРО МАРКАЗИ

Тошкент шаҳридаги омборхонадан пул ўтказиш йўли билан УАЗ автомобиллари учун кенг турдаги эҳтиёт қисмларни, шунингдек, қишлоқ хўжалик шиналарини, автошиналарни, автомобилларнинг барча турдаги эҳтиёт қисмларини

СОТАДИ

Манзил: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 16 а уй, 221-хона
Тел\факс: (3712) 41-52-41, 41-58-51.

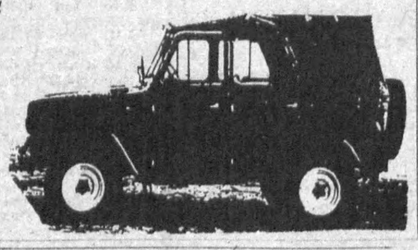

АО "УЗМЕТАЛЛСАВДО"
предлагает:

	НАИМЕНОВАНИЕ ПРОДУКЦИИ	ЦЕНА за 1тн (сум)	№ ТЕЛЕФОНОВ
1.	Стальмелкосортная		
	Периодический профиль 12 мм	31000	483064
	Периодический профиль 16 мм	29000	483064
	Круг 16 мм	30000	483064
3.	Сталь инструментальная круг 12-20 мм ст У8А	30200	483064
4.	Балка 30	58300	483064
5.	Жесть черная 0,25х890 в рулонах	90000	483064
6.	Проволока стальная пружинная 0,6-0,8 мм	47000	484707
7.	Заклепки стальные	7200	484707
8.	Титановый прокат	550000	485031
9.	Сетка дорожная	договорная	484707
10.	Трубы чугунно-напорные Д-65 мм	50000	484766
11.	Трубы чугунно-канализационные д.150 мм шт	1710	484766
12.	Сталь крупносортная в том числе		
	уголок 50х50	32000	483064
	уголок 100х100	60500	483064
	уголок 140х140, 160х160	58300	483064

Наш адрес: г. Ташкент, ул. Уста Ширин, 136.

Тошкент шаҳар Миробод туманидаги «Ёқуб-Зафар» хусусий корхонаси

ТУГАТИЛАДИ

Даъво ва эътироз-лар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.

ОҒАЙНИ ГОВМИШЛАР

Бу турфа олам

Бу ажиб дунёда кўз кўриб, қулоқ эшитмаган воқеалар содир бўлиши табиий. Баъзан бундай ажабтовур воқеаларни эшитиб ёқа ушлайсиз. Ечимини тополмай ўйга толасиз, ажабланасиз.

— Яқинда сигиримиз эгиз туғди, — дейди деновлик Сайрам Ортиқова. — Бундан жуда хурсанд бўлдик. Чунки, кўп йиллардан буён болаларим сутқатиққа ёлчимай юрувди. Орадан икки кун ўтиб қўшни қишлоққа — қариндошимиз Ойсаҳат Очилованинг уйига бордим. Қарангки, икки кун аввал уларнинг ҳам сигири эгиз туққан экан. Ҳайрон қоларли томони шундаки, бузоқчалар худди бизнинг уйдагидан «нусха» кўчиргандек бир-бирига жуда ўхшарди. Уларнинг бузоқчалари пешонасида ва орқа оёғида оқ белгилар борлиги ҳам ҳайратлантирди. Тўртала бузоқ ҳам бир вақтда — эрталаб туғилган экан.

Муҳаммад ҲАЙДАРОВ.

Республика «Пилла» уюшмаси Жиззах вилоят пиллачилик кенгашининг раиси **Муҳаббат Мирзаахмедовна МАМИРОВАнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.